

Alternativní pedagogika:

Pedagogická fakulta MU - jarní semestr 2011:

SZMP_ALP1 Alternativní pedagogika- přednáška

Rozsah: 1/0/0

Kredity: 2

Ukončení: kol

Garant předmětu: prof. PhDr. Oldřich Šimoník, CSc.

Kontaktní osoba: Mgr. Radek Pospíšil
pospíšil@ped.muni.cz

Témata a obsazení přednášek z Alternativní pedagogiky (SZ7MP_ALP1) - jaro 2010:

Doba konání: středa od 12.³⁰ – 13.¹⁵ hod.

Místo konání: posluchárna č. 50

Přednášející: PhDr. Hana Filová, Ph.D., Doc. PaedDr. Hana Horká, CSc., PaedDr. Marie Pavlovská, Ph.D., PhDr. Vladimír Moškvan, Doc. PhDr. Stanislav Střelec, CSc., Mgr. Radek Pospíšil, Mgr. Dana Havlenová, Mgr. Martin Novák

Datum	Téma přednášky	Přednášející
23.2.	Úvodní hodina, informace, požadavky	Mgr. Radek Pospíšil
2.3.	Jenský plán	Mgr. Radek Pospíšil
9.3.	Daltonský plán	PhDr. Vladimír Moškvan
16.3.	Práce s nadanými žáky	Mgr. Martin Novák
23.3.	Hlavní rysy alternativních koncepcí a jejich klasifikace	Mgr. Radek Pospíšil
30.3.	Angažované učení	Doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.
6.4.	Individualizované učení – domácí škola	Doc. PhDr. Stanislav Střelec, CSc.
13.4.	Otevřené vyučování	Doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.
20.4.	Montessori pedagogika	Mgr. Dana Havlenová
27.4.	Waldorfská pedagogika	Přednášející bude upřesněn
4.5.	Dramatická výchova Waldorfská pedagogika	PaedDr. Marie Pavlovská, Ph.D.
11.5.	Začít spolu	PhDr. Hana Filová, Ph.D.
18.5.	Škola podporující zdraví (ukončení výuky)	Mgr. Radek Pospíšil

Určeno pro: vyučuje se v jarním semestru 2011

Tematické okruhy ke kolokviu z Alternativní pedagogiky:

1. Reformní pedagogika, edukační metody ve školách pokusných a reformních
2. Domácí zdroje reformy školy (V. Příhoda, O. Chlup, koncepce školní reformy)
3. E. Keyová, J. Dewey, O. Decroly, E. Claparède, G. Kerschensteiner a jejich příspěvek reformní pedagogice z hlediska edukačních metod a postupů ve vyučování
4. Waldorfská škola (hlavní rysy, antroposofie)
5. Edukační (výchovné a vzdělávací) metody waldorfské školy
6. Montessoriovská škola (typické rysy a podstata koncepce)
7. Zásady a postupy v práci učitele/ky montessoriovské školy
8. Freinetovská škola (základní rysy a využití v současnosti)
9. Výchovné a vzdělávací metody práce freinetovské školy
10. Daltonský plán (původní a současná podoba daltonského vyučování)
11. Hlavní principy a výchovné a vzdělávací metody daltonské školy
12. Jenský plán (charakteristické znaky)
13. Základní edukační metody vyučování v jenské škole
14. Metody dramatické výchovy ve výchově a vyučování

15. Integrovaná tématická výuka (ITV), integrace v prostředí školy
16. Projektové vyučování, řešení problému
17. Otevřená škola a její znaky (význam pro změnu školy)
18. Kooperativní učení (význam pro rozvoj dítěte)
19. Angažované, aktivní, autentické, prožitkové učení (význam pro rozvoj dítěte)
20. Program Škola podporující zdraví (obsah, cíle, význam pro výchovu)
21. Zásady a metody zdravého učení
22. Podstata partnerského vztahu učitel-žák
23. Identifikace nadaného žáka, práce s nadanými žáky ve výuce
24. Obecné rysy alternativní výchovy a vzdělávání

Výběr literatury (bude upravován na přednáškách a seminářích):

1. Seznam literatury:

- Badegruber, B. Otevřené učení ve 28 krocích.** Praha: Portál, 1994.
- Bolková, G., Rýdl, K. Svoboda výchovy a vzdělání v mezinárodních smlouvách a dokumentech.** Praha: Strom, 1993.
- Čarlgren, F. Výchova ke svobodě:** Praha: Baltazar, 1991.
- Červenka, S. Angažované učení:** Praha: Vydal T. Houška, 1992.
- Červenka, S. Učit se, učit se, učit se.** Praha: Strom, 1993.
- Číhalová, E., - Mayer, I. Klasifikace a slovní hodnocení.** Praha: Strom, 1997.
- Gruneliusová, E. M. Výchova v raném dětském věku.** Baltazar, 1992.
- Grecmanová, H., Urbanovská, E. Waldorfské školy.** Olomouc, 1996.
- Havlíňová, M. Zdravá mateřská škola.** Praha: Portál, 1995.
- Havlíňová, M. ed. Program podpory zdraví ve škole.** Praha: Portál, 1997.
- Helmingová, H. Pedagogika M. Montessoriovej.** Bratislava: SPN, 1996.
- Holt, J. Proč děti neprosp(ý)vají.** Praha: Strom, 1994.
- Holt, J. Jak se děti učí.** Praha: Strom, 1995.
- Houška, T. Škola je hra! T. Houška,** Praha 1991.
- Hrdličková, A. Alternativní pedagogické koncepce.** České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pdf, 1994.
- Janík, T. Reformní pedagogika.** Doplnkový výukový text. www.zkola.cz/zkedu/Predskolou
- Kalhous, Z., Obst, O. Školní didaktika.** Olomouc: VUP, 1998.
- Kjaergaard E., Marinieniene, R. Pětkrát hurá demokracii.** Praha: Strom, 1996.
- Kolektiv. Jak měnit a rozvíjet vlastní školu.** NEMES, sv.2. Praha: Strom, 1994.
- Kolektiv. Měníme vyučování.** Edice PAU, sv. 2. Praha: Strom, 1994.
- Kolektiv PAU. Slovní hodnocení.** Iuventa, 1994.
- Kopřiva, P., Nováčková, J., Nevolová, D., Kopřivová, T. Respektovat a být respektován.** Kroměříž: Spirála, 2005.
- Kotál, J. - Peterková, M. Zajímavé učení.** Praha: Pansofia, 1993.
- Koča, J., Rýdl, K. Poslání učitele a reformní pedagogika v Československu.** Praha: Pdf UK, 1992.
- Kret, E. Učíme (se) jinak.** Praha: Portál, 1995.
- Lenderová, M., Rýdl, K. Dítě v Čechách v 19. století.** Paseka, 2005.
- Maňák, J. a kol. Alternativní metody a postupy.** Brno: MU, 1997.
- Montessori, M. Objevování dítěte.** Praha: Nakladatelství světových pedagogických směrů, 2001.
- Nováčková, J. Mýty ve vzdělávání.** Kroměříž: Spirála, 2001.
- Pavlovská, M. Cesta současné školy ke škole tvořivé.** Brno: Pdf MU, 2002.
- Pol, M. Waldorfské školy: Izolovaná alternativa nebo zajímavý podnět pro jiné školy?** FF Brno: MU, 1995.
- Prokešová, L. Jak realizovat otevřené vyučování.** Komenský 1/2, 1995.
- Průcha, J. Alternativní školy v západní Evropě.** Praha: ÚIV, 1991.
- Průcha, J. Alternativní školy. Hradec Králové: Gaudeamus, 1994.**
- Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.**
- Průcha, J. Alternativní školy a inovace ve vzdělávání. Praha: Portál, 2000.**
- Rámcový vzdělávací program.** www.msmt.cz
- Röhner, R., Wenke, H. Daltonské vyučování.** Brno: Paido, 2003.
- Rýdl, K. Co je vlastně alternativní mateřská škola.**

www.rodina.cz/scripts/detail.asp?id=269

- Rýdl, K. **Reformní praxe v současných školských systémech**. Praha: SPN, 1990.
- Rýdl, K. **Evropské forum pro svobodu ve výchově a vzdělávání**. Praha: ÚIV, 1991.
- Rýdl, K. **Tradice a současnost alternativního pedagogického hnutí v ČSFR a ve světě**. Prešov: Metodické centrum, 1992.
- Rýdl, K. **Pohledy na dánské školství aneb putování pedagogickým rájem**. Praha 1993.
- Rýdl, K. **Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti**. Brno: Vlastním nákladem, 1994.
- Rýdl, K. **Jak dosáhnout spoluzodpovědnosti žáka**. Praha: Strom, 1998.
- Rýdl, K. **Smysl a vliv reformních idejí alternativního pedagogického hnutí v české republice v 90. letech**. Pedagogika, č. 4, s. 380-386, 1998.
- Rýdl, K. **Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori**. Praha: Public History, 1999.
- Rýdl, K. **Peter Petersen a pedagogika jenského plánu**. Praha: ISV, 2001.
- Schimunek, F. P. **Slovní hodnocení žáků**. Praha: Portál, 1994.
- Singule, F. - Rýdl, K. Pedagogické proudy 1. poloviny 20. století**. Praha: SPN, 1988.
- Singule, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti**. Praha: SPN, 1992.
- Skalková, J. **Za novou kvalitou vyučování**. Brno: Paido, 1995.
- Smith, Ch. A. **Třída plná pohody**. Praha: Portál, 1994.
- Steiner, R. **Filosofie svobody**. Praha: Baltazar, 1991.
- Steiner, R. **Praktický výcvik myšlení**. Praha: Baltazar, 1993.
- Střelec, S. (ed.) Studie z teorie a metodiky výchovy I**. Brno: MSD, 2004.
- Střelec, S. (ed.) Studie z teorie a metodiky výchovy II**. Brno, MSD, 2005.
- Svobodová, J., Jůva, V. **Alternativní školy**. Brno: Paido, 1995, 96.
- Svobodová, J. (ed.) Výběr z reformních i současných edukačních koncepcí**. Brno: MSD, 2007.
- Svobodová, J. **Zdravá škola včera a dnes**. Brno: Paido, 1998.
- Tonucci, F. **Vyučovat nebo naučit**. Praha: PdF UK, 1991
- Václavík, V. **Cesta ke svobodné škole**. Hradec Králové: Gaudeamus, 1995.
- Václavík, V. **Otevřené vyučování**. Komenský, 9/10, 2000.
- Valenta, M. **Waldorfská pedagogika a jiné alternativy**. Olomouc: UP, 1993.
- Valenta, J. **Kapitoly z teorie výchovné dramatiky**. ISV, nedatováno.
- Valenta, J. **Učit se být**. Strom a AISIS, 2003.
- Wenke, H. R., Röhner, R. **At' žije škola**. Daltonská výuka v praxi. Brno: Paido, 2000.
- Zelinková, O. **Pomoz mi, abych to dokázal**. Praha: Portál, 1997.
- Zuzák, T. **Hledání vztahu k dítěti ve waldorfské pedagogice**. Ostrava: Ostravská univerzita, Vzdělávací nadace J. Husa, 1998.

2. Časopisy:

Člověk a výchova (časopis pro pedagogiku Rudolfa Steinera).
Pedagogika, Komenský, Pedagogická orientace, Učitelské listy, Moderní vyučování, Učitelské noviny, Tvořivá dramatika

3. Některé internetové adresy:

www.montessori.cz
www.montessori-ami.org
www.waldorf.cz
www.waldorf.at
www.waldorf.de
www.dalton.cz
www.dalton.org
www.webpark.cz/alternativy
www.zkola.cz
www.kritickemysleni.cz
www.sbscr.cz
www.varianty.cz

Literatura pro jednotlivá témata:

Daltonský plán, daltonská škola:

Hrdličková, A. Alternativní pedagogické koncepce. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pdf 1994.

Janík, T. Reformní pedagogika. Doplnkový výukový text. www.zkola.cz/zkedu/Predskolou

Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.

Průcha, J. Alternativní školy v západní Evropě. Praha: ÚIV, 1991.

Röhner, R., Wenke, H. Daltonské vyučování. Stále živá inspirace. Brno: Paido, 2003.

Rýdl, K. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno, M. Zeman 1994.

Rýdl, K. Jak dosáhnout spoluzodpovědnosti žáka. Praha: Strom, 1998.

Svobodová, J., Jůva, V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1995, 96.

Václavík, V. Cesta ke svobodné škole. Hradec Králové: Gaudeamus, 1995.

Wenke, H., Röhner, R. Ať žije škola. Daltonská výuka v praxi. Brno: Paido, 2000.

Freinetova pedagogika:

Cipro, M. Vývoj a problémy francouzské školy a pedagogiky. Praha: UK, 1985.

Hrdličková, A. Alternativní pedagogické koncepce. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pdf 1994.

Janík, T. Reformní pedagogika. Doplnkový výukový text. www.zkola.cz/zkedu/Predskolou

Prokop, J. Freinetovo pedagogické hnutí. Alfa Revue, 1, 1991, 2, s. 27-34.

Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.

Rýdl, K. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno: M. Zeman, 1994.

Singule, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha: SPN, 1992.

Skalková, J. Za novou kvalitu vyučování. Brno: Paido, 1995.

Svobodová, J., Jůva, V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1995, 96.

Štech, S. Škola stále nová. Freinetova „moderní škola“. Praha: Karolinum, 1992.

Václavík, V. Cesta ke svobodné škole. Hradec Králové: Gaudeamus, 1995.

Jenský plán P. Petersena:

Cipro, M. K 110. výročí narození tvůrce Jenského plánu Petera Petersena (1884-1952).

Pedagogika č. 3, roč. XLIV, 1994, s. 286-288.

Hrdličková, A. Alternativní pedagogické koncepce. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pdf 1994.

Janík, T. Reformní pedagogika. Doplnkový výukový text. www.zkola.cz/zkedu/Predskolou

Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.

Rýdl, K. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno: M. Zeman, 1994.

Rýdl, K. IV. mezinárodní konference o jenské pedagogice v Athénách. Pedagogika roč. XLVI, 1996, s. 388-390.

Rýdl, K. V čem tkví přitažlivost jenského plánu pro budoucnost. Učitelství listy 3/96, s. 14.

Rýdl, K. Peter Petersen a pedagogika jenského plánu. Praha: ISV, 2001.

Singule, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha: SPN, 1992.

Svobodová, J., Jůva, V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1995, 96.

Václavík, V. Cesta ke svobodné škole. Hradec Králové: Gaudeamus, 1995.

Václavík, V. Bavorsko a jenský plán. Učitelství listy 2/97-98, s. 11.

V. mezinárodní konference jenského plánu. Učitelství listy 4/98-99, s. 12.

Pedagogika M. Montessoriové:

www.montessori.cz

www.montessori-ami.org

www.sweb.cz/montessori-morava

www.montessoricr.cz/index.php

Helmingová, H. Pedagogika M. Montessoriovej. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1996.

Hrdličková, A., Alternativní pedagogické koncepce. Jihočeská univerzita Č. Budějovice: Pdf 1994.

Hrdličková, A., Pedagogická koncepce M. Montessoriové jako podnět i pro výchovu dětí staršího školního věku. Pedagogická revue XLIV, 1992, č. 4, s. 423-430.

Montessori, M. Objevování dítěte. Praha: Nakladatelství světových pedagogických směrů, 2001.

Montessori, M. Příručka vědecké pedagogiky. Praha 1926.

Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.

Rýdl, K. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno, 1994.

Rýdl, K. Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori. Public History: 1999.
Singule, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha: SPN, 1992.
Šebestová, V., Švarcová, J. M. Montessori aktuálně. 1. a 2. díl, Tauris: 1999.
Svobodová, J., Jůva, V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1995, 1996.
Václavík, V. Cesta ke svobodné škole. Gaudeamus 1994.
Zelinková, O. Pomoz mi, abych to dokázal. Portál: Praha 1997.

Waldorfská pedagogika:

www.waldorf.cz

Carlgren, L. Výchova ke svobodě. Praha: Baltazar, 1991.
Člověk a výchova. Časopis pro pedagogiku Rudolfa Steinera. České sdružení pro waldorfskou pedagogiku a Asociace waldorfských škol ČR.
Gruneliusová, E. M. Výchova v raném dětském věku. Praha: Baltazar, 1992.
Grecmanová, H.-Urbanovská, E. Waldorfské školy. Olomouc, 1996.
Hrdličková, A. Alternativní pedagogické koncepce. Jihočeská univerzita, České Budějovice Pdf, 1994.
Pol, M. Waldorfské školy: izolovaná alternativa nebo zajímavý podnět pro jiné školy? Brno: FF MU, 1995.
Průcha, J. Alternativní školy. Portál 1996.
Rýdl, K. Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti. Brno 1994.
Singule, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha, SPN 1992.
Steiner, R. Theosofie. Antroposofická společnost v Republice československé, Praha 1992.
Steiner, R. Filosofie svobody. Baltazar 1991.
Steiner, R. Praktický výcvik myšlení. Baltazar 1993.
Steiner, R. Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy. Praha: ÚÚVPP, 1990.
Steiner, R. Úvod do nadmyslového poznání světa a určení člověka. Antroposofická společnost „Studium“, 1926.
Svobodová, J.- Jůva, V. Alternativní školy. Brno: Paido, 1995, 1996.
Valenta, Z. Waldorfská pedagogika a jiné alternativy. UP, Olomouc 1993.
Václavík, V. Cesta ke svobodné škole. Hr. Králové: Gaudeamus, 1995.
Zuzák, T. Hledání vztahu k dítěti ve waldorfské pedagogice. Ostravská univerzita 1998.

Reformní pedagogika, hnutí nové výchovy:

Bakule, F. O umělecko-výchovných pokusech na Malé Skále. Kulturní služba, 1947, 48.
Blatný, L., Jůva, V. Kapitoly z dějin pedagogiky. Brno: MU, 1996.
Brťková, M.. Reformní pedagogika v XX. století. UK Bratislava, 1997.
Deset let pokusné práce na měšťanských školách ve Zlíně, 1929-30, Zlín, Tisk 1930.
Ferrière, A.. Přetvořme školu. Brno, 1930.
Havránek, L. Domov legionářských siroteků v Krnsku. Československý legionář 1925.
Hostáň, O. O ideologické práci Volné školy v Kladně. Praha: Práce, 1968.
Chlup, O. Nové školy, časopis věnovaný zájmům nové školy. 1. ročník, nákladem Společnosti Nových škol v Brně, 1927, s. 282-350.
Jůva, V. Úvod do dějin pedagogiky. Brno :MU, Pdf, 1992.
Jůva, V. Přehled dějin výchovy. Brno :Paido, 1993
Jůva, V. Stručné dějiny pedagogiky. Brno : Paido, 1994.
Jůva, V., sen. A jun. Stručné dějiny pedagogiky. Brno : Paido, 1997.
Keyová, E. Století dítěte. 1900.
Keyová, E. Škola budoucnosti.
Kolektiv. Pedagogika III, Pdf Ostravské univerzity, 1996.
Kořa, J., Rýdl, K. Poslání učitele a reformní pedagogika v Československu. Praha: UK, 1992.
Kozlík, J. Směřování k základní škole zítřka. Praha: Fortuna,1998.
Krch, F. Dům dětství. Praha, 1964.
Kupka, F. Volná škola práce v Kladně. 1924.
Mužík, F. Rok v pokusné škole. Praha: Náš směr, 1923.
Pokusné školy v demokracii. Praha, Státní nakladatelství, 1938.
Pražák, F. Počátky české školy pokusné. Praha, 1927.
Pražák, F., Obnovme úsilí o školy pokusné. 1932.
Průcha, J. Alternativní školy. Praha: Portál, 1996.

Příhoda, V. **Racionalizace školství**. Praha: Orbis, 1930.
 Příhoda, V. **Školská reforma - polemické stati**. Praha: Orbis, 1931.
 Rýdl, K. **Reformní praxe v současných školských systémech**. Praha: SPN, 1990.
 Rýdl, K. **Tradice a současnost alternativního pedagogického hnutí v ČSFR a ve světě. Prešov 1992, s. 10-35.**
 Rýdl, K. **Smysl a vliv reformních idejí alternativního pedagogického hnutí v České republice v 90. letech**. Pedagogika č. 4, 1998, s. 380-386.
 Rýdl, K. **Jan Uher a reformní pedagogické hnutí**. Pedagogika č. 3, 1992. roč. XLII, s. 361-368.
 Sedlák, J. **Pět let v pokusné pracovní škole**. DK 1930.
 Seifert, M. **Radostná škola. Kapitoly o činné škole v cizině a o budoucí škole naší**. Olomouc: R. Promberger, 1929.
 Singule, F. **Pedagogické směry 20. století v kapitalistických zemích**. Praha: SPN, 1966.
 Singule, F. **Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti**. Praha: SPN, 1992.
 Svobodová, J., Jůva, V. **Alternativní školy**. Brno: Paido, 1995, 1996.
 Strnad, E. **Reformní školy v letech 1918-1938**. Socialistická škola, 8, 1967/68.
 Štorch, E. **Dětská farma. Eubiotická forma školy**. Brno - Praha 1929.
 Václavík, V. **Cesta ke svobodné škole. Gaudeamus 1995**.
 Veselá, Z., Jůva, V. **Dějiny výchovy, školy a pedagogiky**. Praha : SPN, 1988.
 Veselá, Z. **Vývoj české školy a učitelského vzdělání**. Brno: MU, 1992.
 Vrána, S. **Učebné metody**. Brno-Praha 1938.
 Vrána, S. **Činná škola Josefa Úlehly**. ŠR 8, 1926, s. 161.

Projektové vyučování:

Houška, T. **Škola je hra!** Praha: T. Houška, 1991.
 Kalhous, Z., Obst, O. **Školní didaktika**. Praha: Portál, 2002.
 Kašová, J. **Škola trochu jinak – projektové vyučování v teorii i praxi**. Kroměříž: Iuventa, 1995.
 Kratochvílová, J. **Projektová metoda a projekt**. Komenský, 2002.
 Kratochvílová, J. **Jak vnímají a prožívají projektové vyučování žáci a učitelé?** In: Sociální a kulturní souvislosti výchovy a vzdělávání. Sborník, Brno: Paido, 2003.
 Maňák, J. **Alternativní metody a postupy**. Brno: PdF MU, 1997.
 Maňák, J., Švec, V. **Výukové metody**. Brno: Paido, 2003.
 Pash, M. **Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině**. Praha: Portál, 1998.
 Pavlovská, M. (ed). **Cesta současné školy ke škole tvořivé**. Brno: PdF MU, 2002.
 Petty, G. **Moderní vyučování**. Praha: Portál, 1996.
Projektová metoda ve škole a za školou. Praha: Artama, 1993.
 Příhoda, V. **Reformní praxe školská**. Praha: Čsl. grafická unie, 1936, s. 161.
Projektová metoda ve škole a za školou. Artama, Praha 1993.
 Singule, F. **Americká pragmatická pedagogika**. SPN, Praha 1991.
 Skalková, J. **Projektové vyučování a jeho realizace**. In: Komenský, č.5/6, 1994.
 Skalková, J. **Za novou kvalitou vyučování**. Brno: Paido, 1995.
 Tomková, A. **Proměny vyučovacích metod v primární škole**. In: K současným problémům vnitřní transformace primární školy. Praha: PdF UK, 1988.
 Valenta, J. **Projektová metoda ve škole a za školou**. Praha: Ipos, Arama, 1993.
 Velínský, S. **Soustavy individualizovaného učení**. Brno, 1932.
 Vrána, S. **Učebné metody**. Praha, 1938.
 Žanta, R. **Projektová metoda, pokus o řešení pracovní školy**. Praha: 1934.

Otevřená škola, Otevřené vyučování:

Badegruber, B. **Otevřené učení v 28 krocích**. Praha: Portál, 1994.
 Bruner, J. S. **Vyučovací proces**. Praha: SPN, 1965.
 Kalhous, Z., Obst, O. **Školní didaktika**. Praha: Portál, 2002.
 Kolektiv autorů NEMES. **Jak měnit a rozvíjet vlastní školu?** Edice NEMES, svazek 2, 1994.
 Kret, E. **Učíme se jinak**. Praha: Portál, 1995.
 Průcha, J. **Alternativní školy**. Praha: Portál, 1996.
 Rýdl, K. **Cesta k autonomní škole**. Praha: Strom, 1996.
 Skalková, J. **Za novou kvalitou vyučování**. Brno: Paido, 1995.
 Václavík, V. **Cesta ke svobodné škole**. Hradec Králové: Gaudeamus, 1995.

Václavík, V. Otevřené vyučování na příkladu vzdělávacího programu pro 3. ročník ZŠ. Praha: Strom, 1997.

Václavík, V. Týdenní plán: cesta k samostatnosti. Učitel'ské noviny č. 22, 1997, s. 15-16.

Václavík, V. Výzkum realizace otevřeného vyučování na školách v ČR. Učitel'ské noviny č. 21, 1999, s. 20.

Váňová, R., Poláčková V., Vališová A., Skalková, J. Co je to „otevřené vyučování“. Pedagogika č. 1, roč. XLIII, 1993, s. 63-67.

Váňová, R. a kol. Jak realizovat otevřené vyučování? Pedagogika č. 3, roč. XLIII, 1993, s. 1-11.

Integrovaná tématická výuka:

Kovalíková, S. Integrovaná tématická výuka. Kroměříž: Spirála, 1995.

Vztah učitel-žák:

Kopřiva, P., Nováčková, J., Nevolová, D., Kopřivová, T. Respektovat a být respektován.

Kroměříž: Spirála, 2005.

Mareš, J., Křivohlavý, J. Komunikace ve škole. Brno: CDVU MU, 1995.

Petty, G. Moderní vyučování. Praha: Portál, 1996.

Dramatická výchova:

Bláhová, K. Uvedení do systému školní dramatiky. Praha: IPOS, 1996.

Machková, E. Jak se učí dramatická výchova. Didaktika dramatické výchovy. Praha: AMU, 2004.

Pavlovská, M. Cesta současné školy ke škole tvořivé. Brno: PdF MU, 2002.

Pavlovská, M. (ed.) Komunikace a řešení problémových situací ve škole. Brno: MSD, 2004.

Kritické myšlení:

www.kritickemysleni.cz

Komunitní škola:

www.varianty.cz

Začít spolu (Step by step):

www.sbscr.cz

Kolektiv 25 autorů. Učím s radostí. Zkušenosti – lekce – projekty. Praha: Step by Step ČR a RWCT, distribuce Strom, 2003.

Krejčová, V., Kargerová, J. Začít spolu. Metodický průvodce pro 1. stupeň základní školy. Praha: Portál, 2003.

Kooperativní vyučování:

Kasíková, H. Kooperativní učení, kooperativní škola. Praha: Portál, 1997.

Podpora zdraví ve škole:

www.nszm.cz

www.nszm.internet.cz

www.mzcr.cz (Program Zdraví 21)

<http://moodlinka.ped.muni.cz>- přihlásit jako host – PdF MU On line – katedra pedagogiky – Výchova ke zdraví – heslo zdraví

Havlíňová, M. Jak měnit a rozvíjet vlastní školu. Praha: Strom, 1994.

Havlíňová, M. Zdravá mateřská škola. Praha: Portál, 1995, 2. vydání 1997.

Havlíňová, M., Kopřiva, P., Mayer, I., Vildová, Z. a kol. Program podpory zdraví ve škole. Praha: Portál, 1998.

Havlíňová, M., Vencálková, E., (eds.), Havlová, J., Lacinová, I., Petrasová, N., Šprachtová, L. a kol. Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole. Praha: Portál, 2000.

Kopřiva, P. Naše mateřská škola na cestě ke zdraví. Kroměříž: Spirála, 1996.

Svobodová, J. Zdravá škola včera a dnes. Brno: Paido, 1998.

Svobodová, J. Výchova ke zdravému životnímu stylu a zdravá škola. In Střelec, S. et. Kapitoly z teorie a metodiky výchovy I, s. 128-139, Brno: Paido, 1998.

Svobodová, J. Projekt Zdravá škola – Škola podporující zdraví. In Střelec, S. (ed.) Studie z teorie a metodiky výchovy I., s. 70-81, Brno: MSD s.r.o., 2002.

Svobodová, J. K alternativním možnostem výchovy a vzdělávání. In Střelec, S. (ed). Studie z teorie a metodiky výchovy II, s. 189-214. Brno: MSD, s.r.o., 2005.

Základní informace o Semináři k alternativní pedagogice (SZ7MP_ALP2) - jaro 2010:

SZ7MP_ALP2 Seminář k alternativní pedagogice

Rozsah: 0/1/0

Kredity: 1

Ukončení: z

Garant předmětu: prof. PhDr. Oldřich Šimoník, CSc.

Kontaktní osoba: Mgr. Radek Pospíšil
pospíšil@ped.muni.cz

Tematické okruhy, požadavky k zápočtu z Alternativní pedagogiky:

Cvičící: Mgr. Lucie Pištěková, Mgr. Martin Novák

- **aktivní účast** v semináři (povolená 1 absence, kterou je nutno nahradit)
- **zpracování** seminárního úkolu (**seminární práce**)
- prezentace a **vedení diskuse** na téma seminárního úkolu **vlastními slovy** s využitím připravené **osnovy**
- **diskuse** nad jednotlivými tématy

Podrobné informace najdete v materiálech ke stažení předmětu SZ7MP_ALP2 Seminář k alternativní pedagogice (<http://www.ped.muni.cz/wedu> – Studium – Ke stažení)